

378 14/17

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

XVIII. évfolyam.

1903. Április.

4. szám.

és melléklete : a

KERTÉSZ-GAZDA

III. évfolyam. — 3. szám.

Legolcsóbb hirdetés!

a „MÉHÉSZETI KÖZLÖNY“-ben:

Garmond-soronként: 16 fillér.

Egész oldal (187 □ cm)

egyszeri hirdetése : . 6 kor. — fill.

Féloldal » » . 3 kor. 20 fill.

Negyed-oldal » » . 1 kor. 60 fill.

Egyesületi tagoknak és féléves hirdetőknél 20%-kal,
egész-éves hirdetőknél 25%-kal olcsóbb.

Kis-hirdetés félhasábos soronként 16 fillér. Egyesületi tagoknak 2 sorig ingyen.

A hirdetési díjak előre beküldendők.

Hirdetéseket elvállal:

a MÉHÉSZETI KÖZLÖNY kiadóhivatala
Kolozsvártt, Magyar-útca 24.

J O B B,

3—10

MEGFELELŐBB

és MEGBIZHATÓBB

méhkaptárokat

és méhészeti eszközöket

már nem is lehet ajánlani,

mint aminők

a 18 év óta fönálló

KÜHNE FERENCZ-féle első magy. keresk. méhtelepen

BUDAPEST, I. ker. Átilla-útcza 99. sz. alatt

———— készülnék és kaphatók. ————

1903. évi gazdagon illusztrált és sok újdonságot tartalmazó
főárjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg.

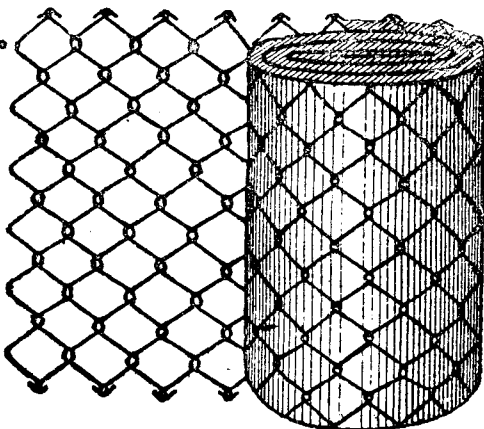
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony-szövet-fonal és szitaáru-gyára **KOLOZSVÁRTT**

Egyetem-útcza 12. Telefon: 439.

4—12

Ajánlja minden, e szakmába
vágó munkáját, úgymint: ker-
tek, sirhelyek, sat. bekerítésé-
hez való gépfonatait; majori-
sági udvarok fonattal való be-
vonását; pincze, padlás, fölső-
világossági, magtár- és élés-
kamra-ablakok rostélyzatát;
áthányó-rostákat szén, koksz,
kavics válogatásához; szikra-
fogókat gépekhez, zöldre fes-
tett légy-szövetet; szelelő- és
lóhere-rostákat; Backer-féle
rostákat és egyébféle haszná-
latra vas- réz- és cziinszöve-
teket; Kruppa-sodrony- sze-
gélyzeteket különféle minták-
ban; fakeretbe foglalt rostákat
és szitákat; ruganyos ágybe-
téseket (matracz); sodrony-
lábtörőket. —

Aczel-tűskés sodrony kertek, delelők, sat. bevo-
násához. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálók.

Hazai gyáripár Kolozsvártt, Malom útca 28 szám.

A legjobb minőségű

Parkett-ből,

mely gösszel van ki-
főzve és kiszáritva,
nagy készletet tartok
kicsiny és nagy alak-
ban. E parkett nedves

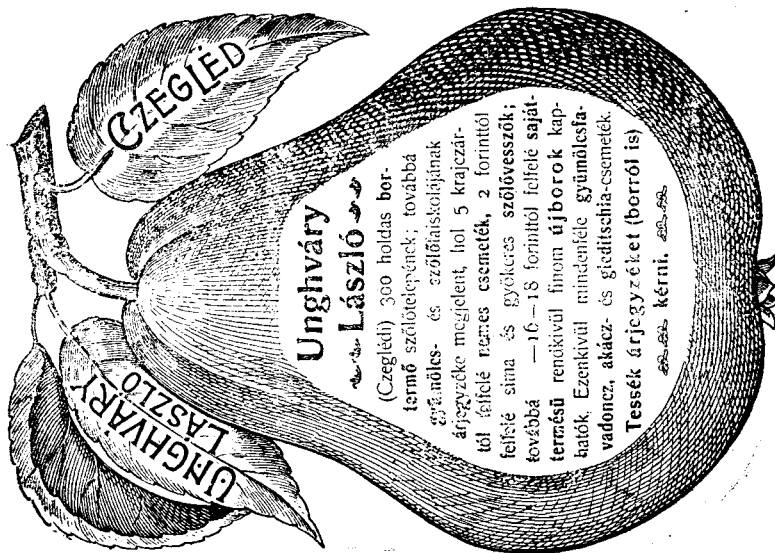
lakásba, aszfaltba, valamint már kész padlóra rakva,
kitünő minőségénél fogva fölötte alkalmas. — Ezenkívül
raktáron tartok legjobb minőségű különböző kiszáritott
anyagokat, melyekből a legszebb kivitelben készítek
templomi díszmunkákat, oltárokat, szószékeket.

Továbbá: ajtó-, ablak- és iskolai berendezéseket.

Építkezésnél minden e szakmába vágó munkát, kapukat, szoba-butó-
rokat, boltberendezéseket, portálékat tartós anyagból a legjobb
és legszebb kivitelben. — Vidéki megkeresésre azonnal pontos
és részletes fölvilágosítással szolgállok.

4-12

B. BAK LAJOS, műasztalos.

5.-6.

Legjobb fajta vihar- és istálló-lámpák.

Vasbűtorok nagy választékban.

REMÉNYIK L. és FIAI

VASKERESKEDÉSE

KOLOZSVÁRTT, FŐTÉR.

Ajánlom jól berendezett raktáromat minden-
nemű **méhészeti cikkekben**; u. m. országos méretű **Bodor-féle kaptárok**, legjobb minőségű **műlép, javított mézpörgetők, Hannemann-féle rács, herefogók, keretfogók**, méhész-pipa, dohányzó- és nem do-
hányzóknak, méhész-sipkák, kaucsuk-keztyűk és
mindennemű lép- és sejt-kések nagy választékban.

Mezőgazdasági és kertészeti cikkekből kü-
lönösen ajánlom a legjobb minőségű **vasekéket**, kézi kukoricza-morzsolót, amerikai aczélvillákat, kaszákat, sarlókat, gereblyéket, amerikai széna-
fűrészeket. Továbbá kerti fűrészeket, kerti ollókat
és szemző késeket.

Végül fölhevonom b. figyelmét **konyhaberende-
zési és háztartási** cikkeimre, melyek közül aján-
lok különféle vajverő-gépeket, amerikai fagyalt-
gépeket, ruhamángoló és facsaró gépeket, kitünő-
en zománczolt lemez- és öntött edényeket. Raktárt
tartok még valódi berndorfi alpacca és alpacca-
ezüst evőszerekből és nickel edényekből.

Vidéki megrendeléseket azonnal és pontosan
eszközölöm.

Kiváló tisztelettel:

Reményik L. és Fiai.

Ló- és marhanyíró-ollók.

Méhészeti Közlöny.

AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKKÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN HÓNAP 1.-ÉN.

Az Erdélyrészi Méhészegyesület tagjai a tagsági díj fejében kapják. Tagsági díjak: rendes tagok részéről egy évre 4 kor., kőri tagok részéről egy évre 2 kor. — Minden pénzküldemény Bíró Gyula, tanítóképző-intézeti tanár, egyesületi pénztáros úrhoz, Kolozsvár, Pap-útcza 52. sz. címzendők.

A lap szellemi részét érdeklő közlemények és reklamációk a „Méhészeti Közlöny szerkesztőségének Kolozsvár, Magyar-útcza.” címzendők.

Közleményeink utánnyomása a forrás teljes és pontos megnevezése nélkül tilos.

A kéziratokat nem adjuk vissza.

Reklamációkat csak a következő hónap 15.-éig és csak a postahivatal útján fogadunk el.

Felelős szerkesztő: Szentgyörgyi Lajos. Főmunkatárs: Nagy János.

Pályázati hirdetmény.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban nyolcz időszaki tanfolyam fog tartani a következő beosztással: május 1.—20.-ig a kisczardák első tanfolyama; május 21.—június 10.-ig a kisczardák második tanfolyama; június 15.—28.-ig tanfolyam a lelkészek számára; július 1.—21. ig a néptanítók első tanfolyama; július 21.—augusztus 14.ig a néptanítók második tanfolyama; augusztus 16.—30.-ig tanfolyam nők részére; szeptember 2.—15.-ig tanfolyam erdészeknek, s szeptember 17.—30.-ig erdőőrök számára.

Célja e tanfolyamoknak a tanfolyamra fölvetettek a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteibe bevezetni, s lehetőleg megtanítani őket a méhkaptároknak és méhészeti segédeszközöknek háziilag való elkészítésére is, hogy haszonnal méhészkedhessenek. Alіндеgyik tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik föl. A pályázni szándékozók fölhívatnak, hogy 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodványaikat melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való fölvetelüket kérik, a magy. kir. földművelésügyi miniszterhez címelve, fölvett hatóságuk, a földművesek és más foglalkozásuk pedig községük előljáróságának ajánlásával ellátva, az illető tanfolyam kezdeté

előtt legalább 20 nappal a magy. kir. földművelésügyi miniszteriumnál nyújtásuk be. A tanfolyamok bármelyikére fölvettek közül a szegényebb sorsúak a tanfolyam tartamát ingyen részesülnek teljes ellátásban.

Magy. kir. földművelésügyi miniszter.

Áprilisi emlékeztető.

(Kezdőknek.)

Április a legváltozatosabb időjárású hónap ugyan, de külső munkájukat már mindenütt megkezdik a méhek. Virágpport bőven kapnak a természetben, sőt az enyhébb vidékeken a gyümölcsfák virágbimbói is kifeszedtek, melyeken vidám döngicselés közt nyüzsögnek kedves napszámosaink, hogy édes nedvet is gyűjtsenek lakásaikba. A hidegebb tájakon azonban számbavehető mézgyűjtés még nincs e hónapban. Nemcsak ezért, de általában minden vidéken fontos kíváncsi, hogy áprilisban bő méz készletük legyen a méhcsaládoknak; mert a fiasítás egyre növekedő mértékben terjed, s annak arányában fogy a méz. A százával kikelő új nemzedék otthagytott sejtjeit újra és szünet nélkül bepetézi az anya, mégpedig mindig szélesbedő körben.

A fokozatosan terjengő fiasítás táplálása és melengetése végett a dajkáló méhek a lépeken megoszlanak, a gyűjtő munkások pedig kijárnak, miértis — hogy a fiasítás kellőképpen fejlődhessen és gyarapodhassék — a költőtér jó melegen legyen, melyen az őszszel berakott melegtakarók most a legszükségesebbek. Különösen azért is melegen tartsuk a kaptárokat, mert az éjjelek hűvösek, s ha ezt a méhcsalád a költőfészkekben megérezné, a méhek összébb húzódnának, a fiasítás pedig elpusztúlna. A jó melegtartó kaptárban kevesebb dajkáló méh is fenntarthatja a kívánt meleget, annál több mehet tehát külső munkára; s így a fiasítás is nagyobb arányban szaporodhat, szebben gyarapodhat, mert több méh gyűjti az erre szükséges táplálékot.

A fiasítás táplálékának elkészítése végett sok vízre is szüksége van a méhcsaládnak. Az itatásra nézve szolgáljon útmutatásul lapunk múlt és jelen számában erre vonatkozólag megjelent két szép közlemény.

Ha időközben több napig ki nem röpülhetnének méhikéink, estenként etegessük őket vízzel hígított langyos mézzel, nehogy fiasításaikat kihordják.

A gyanús családokat áprilisban múlhatatlanul meg kell vizsgálnunk. Az anyátlanokat más családokkal egyesítjük. Az ályányásokat pedig etessük, vagy pörmetezzük meg langyos híg mézzel és estefelé söpörjük a szomszédos törzs menőkéje elé, honnét szépen behúzódnak és annak népével minden baj nélkül egyesülnek.

Ahol mézhiány van, ott azonnal segítsünk.

A családok átvizsgálásakor a költőtért a népszerűséghez mérten szűkítsük, hogy sok üres lép ne maradjon bent, mit a méhek beföldni nem tudnának. Kisebb térben kevesebb méh is kellő meleget fejleszthet, s a család gyarapodása megfelelő lesz. Amikor már az ablaknál ismét nyüzsögnek a méhek, 2 üres dolgozós lépet, vagy sejtközfalat (mülép) teszünk be, melyeket fiasításos keretek közé helyezünk. Herelépet a költőtérben ne túrjunk, legfőleggyet hagyjunk hátul, ha rajzásra is szántuk a családot. A penészes lépeket is küszöböljük ki.

A kaptár fenékeszkáját és a kas alját hetenként legalább egyszer tisztogassuk meg a hulladéktól, nehogy viaszmosoly verjen tanyát, vagy a morzsalék kihordása más munkától vonja el a méheket. A morzsaléket gyűjtsük össze: sok viasz van benne.

Aki etetésre szorúl, csak este eszközölje ezt, a nappali etetés veszedelemmel jár. A mézet kapott méhek örömben kitörnek, s erre, de még inkább a méz illatára a szomszédosok is figyelmesekké lesznek, az örömmámorban röpködők lakásába besurrannak és kész a rablás. Ha hűvös időben etetünk nappal, természetesen nem adunk okot a rablásra; ámde örömben mégis kiröppennek a méhek, s ha távolabb elkalandoznak, megdermedve elvesznek. Etetésre — természetesen — legajánlatosabb a lépesméz, melynek befödött sejtjeit föl kell boronálni és a lépet meleg vízbe mártva adjuk a családnak.

A gyöngébb családokat az erősebbektől elvett 1—1 érett fiasításos léppel, s 1—1 mézes kerettel segítsük koronként. Így a gyöngébb népek is utólérik a gazdagabbakat, s a főmézelés idejére egyenlőkké válnak ezekkel. A jobb családoktól elszedett érett fiasításos keretek helyébe üres dolgozós lépeket, vagy mülépeket tegyünk be és kevés langyos híg mézet is adjunk a családnak, hogy az elvett fiasítás pótlására annál hamarabb serkenjen.

Némelyek április közepétől kezdve etetni szokták a törzse-

ket, hogy gyorsabban fiasítsanak. Aki ezt megkezdte, föl ne hagyjon vele mindaddig, míg a gazdag hordás be nem következett, különben kihordanák fiókáikat a méhek. Az ilyen serkentő etetés a kezdő méhésznek nem ajánlatos; többet árthat vele, mint ami hasznot elérhet.

A kaptár gyakori nyitogatása, a családok sűrű megvizsgálása sem ajánlatos, mert gyarapodásában visszaveti a törzsöket, s a fiasítás fejlődésére is káros.

Helyesen cselekszik, aki pontosan följegyzi, hogy mikor kezdték méhei a virágport hordani és miféle virágokról gyűjtötték azt; mely virágok nyílnak rendre; mikor kezdenek a gyümölcsfák virágozni; mikor minő jelenségeket észlelt méhesén és mikor mit végzett ott? Az ilyen följegyzéseknek sok hasznát vesszük.

Gyergyóditró.

Józsa Sándor.

A méhfészek.

I.

«A természetben nincs ugrás.»

Aki a méhészetbe fektetett tőkáját kellőképpen gyümölcsöztetni akarja, annak olyan rendszert kell követnie, mely a különböző időjárású és különböző hordású években egyaránt beválik, mely kedvező időjárás esetén tisztességes hasznot hajt, mostoha időjárás után pedig nem végződik kárral, s ekkor is, akkor is kevés munkával jár.

A méhcsalád tavaszi fejlődését nagymértékben befolyásolja a népesség száma, az anya petézőképessége, s a múlt évi mézkészlet; — azután az időjárás és az ebből folyó hordási viszonyok.

Ezúttal tehát nem valamely elnéptelenedett, vagy kimerült anyával bíró, avagy éhező családról beszélek, mert az ilyenek a rendben tartott méhesen hiányoznak, vagy legalább is a kivételek közé tartoznak. Ellenben az időjárással, s az ebből eredő és e szerint alakuló fejlődési viszonyokkal már nagyon is számolnunk kell, mert az időjárás kormányozhatóságát még nem találták föl.

A méhfészek voltaképpen kezelése a mi éghajlatunk alatt áprilisban kezdődik, amikor a nép tömören borítja a keretek alját. A fészek tágitásának az ideje ekkor érkezett el. De hogyan esz-

közöljem azt az egyesületi kaptárban, mikor az erre vonatkozó tanácsok oly különbözők?

Az egyik tanács szerint kibontom a fészket, s annak közepébe két költéses lép közé beteszek egy-egy tartaléklépes keretet a fészkek mindkét keretsorába; s ezt a nép fejlődése szerint ismétlem, míg a költőtér egészen megtelik keretekkel.

Ha ezt a tanácsot híven követem, — eltekintve attól az annyszor ismétlődő fészkek-bontási munkától, ahány pár kiskeret időközönként való berakásával a költőtér megtelik; eltekintve attól, vajjon pontosan eltalálom-e a fészektágítás eszközlésének időközzeit: munkám jó kimenetelében egyáltalán nem bízhatom. Nevezetesen: jó időjárás esetén — ámbár a fészket egy-egy alkalommal 3108 cm³-rel (két kiskeret és két útcza térfogatával) egyszerre megnagyobbítottam, más szóval a természetben ugyanannyiszor egy-egy ugrást erőszakoltam — mégis azt tapasztalom, hogy a méhcsalád az ekként széttágított fészket — olykor-olykor a kijáró munkások tetemes részének honnmarasztalásával, tehát a gyűjtés csökkentésével is — beöleli, hogy annak melegét fönnttarthassa; s a közbetett tartaléklépet néhány nap alatt be is petézi az anya, hogy a költőfészkek tömörségét helyreállíthassa. A népesség fejlődése e percztől fogva tehát már *rohamos* lesz mindaddig, míg a fészektágítás műveletét be nem fejeztem. Lesz költés, lesz fiatal ivadék annyi, hogy több se kell! Azt teljesen figyelmen kívül hagyjuk, hogy az ekként kezelt méhcsalád gyűjtési képességét mennyire csökkentette a fészkek rohamos növekedése. Arra se gondolunk, hogy a család élleme fogytán van; s mivel az akáczirágzástól alig néhány nap választ el, örvend a lelkünk, hogy fáradozásunknak meg lesz a jutalma. De mintegy varázsütésre »beborúl a csilagos ég nagy rónája, mintha egész Magyarország hervadozna, sírdogálna;« aztán megered az eső, fúj a szél, s ezek a túlnépes, de élelmükből kifogyott méhcsaládok még vízért is alig-alig röpülhetnek ki. Az éhező családok etetésére kényszerülünk, míg a nagy természet ki nem tombolja magát. Talán nem felelték meg el i. t. méhésztársak a múlt 1902. évet, amikor az akáczirágzás kezdete az időjárás rakoncátlankodása miatt június elejéig késett. Ki tudná megmondani, hány méhcsalád esett ennek áldozatául? Én nem etettem áprilisban spekulatív, sem májusban szükségből

és méhcsaládaim mégis szépen kifejlődtek, ámbár nem rohamosan, s nem is az előző évi mézkészlet teljes fölemésztésével, hanem a májusi abnormis időjárás miatt egy kissé visszatartott lépésben; de mégis annyira, hogy május 15.—30.-a között — tehát a főhordás előtt — az összes múrajokat elkészíthettem sokszor kissé kellemetlen időben is minden aggodalom és veszedelem nélkül.

A fészek tágitásának főnnebb vázolt módszere jó időjárás esetén túlnépesedést és élelemhiányt eredményez az egyesületi kaptárban; ha pedig az első, vagy második keretpár betevése után következik be a rossz idő, a közbetett lépeket az anya egyáltalán nem petézi be. Olyanná lesz ez a fészek, mint egy nyüzsgő, mozgalmos város, melynek egy közbűső házsora elejétől végeig leégett, s most pusztá, lakatlan. A megmaradt részekben pedig napokig tartó lehangoltság, félelem, rémület nehezedik a lakosság lelkére. Az ekként kettészakadt fészekben csökken a munkaerő; a hátrafelé megnyult alak is több-több melengető népet köt le. S mikor a 10—12 napi rossz idő elmúltával összehasonlítjuk a tágitottfészek méhcsaládokat a magukra hagyottakkal, azt tapasztaljuk, hogy az utóbbiaknak több költségük van.

A másik tanács szerint nem a fészek közepébe kell a tartaléklépeket beraknom, hanem a költség közvetlen folytatásaként, a virágporos és mézes keretek hátratólásával. Jó időjárás esetén az anya petézése nem lesz itt oly rohamos, mint a főnnebb említett eljárás mellett, tehát káros következményei sem lesznek oly nagymértékűek. Ámde, ha kedvezőtlen idő áll be, olyanná lesz ez a fészek, mintegy nagyúri ház, melyben az éléskamra, a konyha, s a pincze távol van az ebédlőtől; úgy itt is: a közbetett tartaléklépek miatt a himporos és mézes lépek tartalmának beljebb takarítása az összehúzódtól fokozott munkaerőt követel.

A harmadik tanács pedig azt ajánlja, hogy a téli fészek megbolygatása nélkül, egyszerűen a kaptár hátulsó részét töltsük ki tartaléklépekkel, még pedig egyszerre; azután nyugodtan várjuk, míg a mézkamra megnyitásának az ideje elérkezik. Ezzel a fészektágitási művelettel, s ugyanolyan jó időjárás mellett és hasonló népességű méhcsaládoknál is nagyon különböző az eredmény.

Az egyik család akként terjeszti a fészket hátrafelé,

hogy az annak határtvető hímporos lépet igyekeznek kiüríteni. Mivel pedig ez a procedura a legserényebb munka mellett is napokig eltart, az anya nem várja be a lép teljes kiürítését, hanem elkezd azon a petézést szakgatott sorokban, betarkázza az egész lépet és alkot egy cifra költéses táblát. Ha ez a keret 8—10 nap elteltével teljesen megszabadul a hímportól, czelláiban a petézéstől a bebábozásig, összevisszaságban mindenféle fejlettségű fiasítás található. Ezalatt a dolgozóknak egy másik, nem kevésbé szorgalmas csapatja a most leirt hímporos után következő mézes lépet bontja és hordja ennek tartalmát a hátrább betett üres lépékekbe (ha beljebb nem volna helye a méznek), hogy az ekként kiürült mézeslépet új hímporral töltsse meg. Itt tehát azt tapasztaljuk, hogy a méhcsalád egyelőre csupán egy keretpárral terjeszti a költést hátrafelé. A hímporos lép 8—10 nap alatt költésessé válik, az utána való mézes hímporossá, végül az ezután levő tartaléklép mézessé lesz. Mennyi hiábavaló munka!

A másik, hasonlóképpen kezelt méhcsalád e robotmunka mellőzésével, népszerűsége tudatában, s a jó időjárás által is csalogatva, nagyhirtelenséggel elfoglalja az összes tartaléklépeket. Az anyát a fészektágítás után való napon már ott találjuk a beadott tartaléklépeken, amint szorgalmasan petéz. Ez az anya tehát a hímporos és mézeslépek megkerülésével hátrajött az ablakhoz, itt külön fészket alkot, külön melegítő körrel, s a keretek alján külön fűrttel. A régi fészkekben pedig kezdetét veszi az új anyák nevelése. No ha aztán erre következik rossz időjárás, mely a méhcsaládot összehúzódnásra kényszeríti, akkor a pártokra szakadt méhcsalád egygyéolvadása — daczára a rossz időnek — nem éppen oly simán folyik le, mint azt némelyek képzelik; lesz bizony itt nem csekély dulakodás, a hátulsó részben pedig tömérdek költésbezápulás.

Tisztán láthatja ebből minden elfogulatlanul gondolkozó, s a méhészettel nem úri kedvtelésből, hanem jövedelmezőség szempontjából foglalkozó méhésztárs, hogy a fészkek tavaszi tágításának ámbár többféle módját ismerjük, s e tekintetben bővelkedünk is a jótanácsokban: mégis nem ritkán azt tapasztaljuk, hogy munkánk, fáradozásunk, föletetett mézünk, s lekötött helyzetünk nemcsak nem hozta meg a remélt hasznot, de határozottan kárral végző-

dött. Hogy tehát ez be ne következzen, ne csináljunk semmit.

Ugyanis, így szól a *negyedik tanács*: áprilisban a fészket meg ne bolygasd, hagyd úgy májusig; s amikor a jó idő állandóságában bizhatol, szedd szét a fészket, s minden költéses keret után fölváltva tégy be egy-egy tartaléklépet. Megteheted ezt minden aggodalom nélkül, sőt a költéses keretek közül juttathatsz a megnyitott mézkamrába is, mert ime, küszöbön áll már a főhordás.

Való, hogy a fönnebb leirt bajoknak így útját vágjuk, de az is tagadhatatlan, hogy elmúlt egy 3–4 hetes időszak méhcsaládainkra nézve, a fejlődés lehetősége nélkül. S »az az idő, az az idő, ami elmúlt, vissza nem jó!«

Már az »*Új kaptár, új rendszer*« cz. közleményemben elmondottam, hogy amint az én méhcsaládaim áprilisban a népesedés világos jeleit mutatják, egész teletőfészkeket egy-egy szakasszal följebb rakom, s az ekként megüresedett alsó szakaszba teszem be a 10 db. tartaléklépet. Nem baj, ha ezek világosak volnának is, sőt tartaléklépek hiányában közbe-közbe egy-egy műlépet is tehetünk, mert ez az alsó szakasz lassacskán ismét fészekké válik, egyrészt a költésfészkek növekedése, másrészt a felső és középső szakasz lépeinek mézzel történendő megtöltése miatt. A betett tartaléklépekkel megadtam tehát a méhcsaládnak a fejlődés lehetőségét lefelé, de nem kényszerítettem a családot az alsó szakaszba betett tartaléklépek elfoglalására. Amikor pedig a méhcsalád tisztán a saját erejére hagyott fejlődése következtében lassacskán (minden ugrás nélkül), alig észrevehetően, ezt az alsó szakaszt is elfoglalja, s az anya ezt bepetézi, akkor a felsőbb szakaszokban már tetemes mennyiségű mézet halmozott össze, s minden bekövetkező rossz idővel dacolni képes. Egy ilyen óriási méhcsalád a gyümölcsfák virágzását is sokkal jobban ki tudja használni, mint az egyesületi kaptárbeli kis méhcsalád; a változó, a bizonytalan időjárásban tűnik ez ki leginkább, mert a méhcsalád munkaképessége annak létszáma szerint *hatványozódik*.

Némely méhésztárs előtt ez mind hihetetlen, érthetetlen; miképpen is fejlődhetik egy nagy népességgel, bő mézkészlettel (a múlt évi nyári szárazság után is 22–27. kgr. élősúlylyal) betelelt méhcsalád egy tavaszon át, minden különös gyámolítás nélkül, ismét oly óriássá, hogy azt az 50–60 kgr. akáczmézet begyűjt-

hesse?! Ugy, hogy crejét nem pocskékolja el olyan munkákkal, amiket a méhész jóakarátú beavatkozása okozott neki; úgy, hogy fejlődésében elháríthatatlan akadályokba nem ütközik, de a méhész sem kényszeríti arra, hogy vágatató lépésben rohanjon előre; úgy, hogy ebben a kaptárban a kijáró munkások egy részét nem köti le a költőfészkek mesterséges, rohamos fejlesztése; mert ebben a kaptárban megvan a nagyrafejlődés minden föltétele.

Olyan ez a nagy kaptár, mint egy jómódú parasztgazda házatájéka, amelynek kamrájában ott lóg az avas szalonna, hambárjában ott a dohos búza, pinczéjében az óbor; és ez soha ki nem fogy: az újat mindig megéri. Pedig ennek a parasztháznak van ám lakója, meg kenyérpusztítója nem kevés: a gazda, meg a gazdasszony néhol több ember fiával, ezek feleségeivel, a fiatal népség száma pedig egy légio; hát a kapálás, kaszálás, aratás, sat. mennyi munkáskezet foglalkoztat; mennyi ételmezt fogyaszt a ház népének serege! És ebben a parasztgazdaságban mindenkinek az arczáról jólét sugárzik; mert megvan ott a helyes munkajöloztás, ki-ki tudja a maga dolgát és végzi is azt.

Az egyesületi kaptárban pedig nagyon is gyakran előáll a túlnépesedés, s az élelemhiány. Ennek a következményei: a tavaszi, nyári és őszi etetés, azután a gyakori kirajzás, vagy a kényszerült múrajoztatás; avagy a meganyátlánítás, az anya elzárása, sat., sat. *Olyan ez a kaptár, mint a világvárosoknak egymás hegyén hátán lakó milliónyi népe, melynek éléskamrája vagy nincs, vagy üres, tehát folytonosan a piacról, a vásár csarnokból úri módon, máról holnapra él; s a cifrálkodás uszályában ott lappang a nyomor, az inség.*

Amint ezekből láthatják az igen tisztelt méhésztársak, én megadtam a módott a méhcsaládnak a tavaszi fejlődésre; nem terheltem a családot kényszermunkával, normális fejlődésében zavart nem okoztam, gyarapodását rohamossá nem tettem, de vissza sem tartóztattam; téli tömör fészket nem bolygattam meg, oldal, vagy hátsó irányba nem tereltem, *hanem szem előtt tartva a méhcsalád sok ezeréves természetes szokását, munkájában, fejlődésében ahhoz alkalmazkodva nyújtottam neki segítséget.*

Tudvalevő, hogy a *koratavaszi* fejlődés időszakában (febr.-márcz.) a költőfészkek alakja gömbidomú. Az egyesületi kaptárban

a lépéptmény szélessége, illetőleg a gömb átmérője 23 cm.; az én kaptáromban pedig 31 cm. A gömb köbtartalma tehát az egyesületi kaptárban 6370 cm.³, az én kaptáromban pedig 16598 cm.³. Ezek a számok magyarázzák meg a méhcsalád *koratavaszi* fejlődésének roppant különségét a keskenyebb és a szélesebb kaptárokban; ezeknek a számoknak a szembeszökő eltérésében rejlik a talány. Ugyanezt észleljük az idő ényhültével áprilisban, amikor ez a gömbalak lassacskán tojásdaddá (ellipszis) változik. Az egyesületi kaptárban kialakulható ellipszis szélességi átmérője 23, magassági átmérője (két oldalléc) pedig 35 cm., köbtartalma tehát 9588 cm.³, az én kaptáromban az ellipszis szélességi átmérője 31, magassági átmérője pedig 54 cm., köbtartalma tehát 27171 cm.³.

Ezekben leli magyarázatát az a mindnyájunk előtt ismeretes jelenség is, hogy a normális nagyságú, de 32–36 cm átmérőjű parasztkasokban levő méhcsaládok ugyanabban a méhesben, hasonló hordási viszonyok között népszaporodás tekintetében messze túlszárnyalják az egyesületi kaptárbeli méhcsaládokat.

Kétségtelen ezekből, s elvitázhatatlan az az igazság, hogy az egyesületi kaptárban — *habár a benne levő méhcsalád a nagyobbrafejlődés minden egyéb föltételével birna is* — koratavaszi és tavaszi (febr.-márcz.-ápr.) fejlődése azért nem elégíthet ki bennünket, mert a fészek kialakulásának határait a 23 cm.-es átmérő szabja meg.

Újpest.

Boezonádi Szabó Imre.

(Folytatása köv.)

Az itatásról általában.

Kedvelt szaklapunk múlt számában, hol a méhcsaládok tavaszi itatásáról, s ennek nagyjelentőségéről szoltam, az itatás többféle módja közül csak a legelterjedtebb és legegyszerűbb eljárást, t. i. a lekváros- és befőttes-üvegek alkalmazását említettem; mivel a többi is szintén olyan praktikus, azok leírását sem mellőzhetem.

Mielőtt ezek ismertetésére áttérnék, néhány védőszót mondom az eljárás érdekében. Kényszerből teszem ezt, mert több méhés, akik ellenségei az egyszerűségnek és mesterkéletlen eljárásnak, tévesen kicsinylőleg nyilatkoznak arról, holott a vele elért eredmények elég világosan bizonyítanak az eljárás czélszerűsége mellett. Ezért csak a legmelegebben ajánlhatom a t. méhésztársaknak, mert magam is a legtöbb esetben alkalmazom, s így hivatottnak érzem

magamat arra, hogy arról részrehajlatlan ítéletet mondhassak. Különösen szegényebb méhészeink érdekében teszem ezt, annál is inkább, mert anyagi áldozatot alig kíván és mert az üvegek az itatás megszűntével a háztartásban is fölhasználhatók.

Legmegfelelőbbek az alacsony, széles öblű és legalább 3—5 deciliteres üvegek, mert a gyakori töltögetés fölöslegessé válik, s ezzel is kevésbé háborgatjuk a méheket.

Itathatunk még oly módon is, hogy az átjáró rácsra vízbe mártott szivacsot helyezünk; csak arra kell ügyelnünk, hogy a fészek melege el ne illanjon és a méhek a mézürben el ne széledhessenek: miértis tanácsos a szivacsot és az átjáró rácsot egész terjedelmében skatulyával leborítani.

Fnyhébb időben, amikor a fészek áthűlésétől nem kell többé tartani, már nem okoz annyi gondot az itatás, mert nem kell egyebet tenni, mint a költőtérből kiveszünk egy üres lépet, vízbe mártjuk és ismét a fészekbe akasztjuk.

Múrajaimat, s nyáron a méhcsaládaimat szintén így szoktam itatni. *Nyáron?! Ugy-e bár, e szó hallatára meghókkensz t. kezdő méhésztársam!* — Igeais: nyáron, mert a méheket nemcsak tavaszszal tanácsos itatni, hanem sokszor még nyáron is. Ha ugyanis napokig tartó esős, rossz idő áll be, s méheink a kaptárt el nem hagyhatják, víz hiányában nem készíthetik el a táplálék-pépet kellő mennyiségben, s ezért a fejlődő fiasítás egyrészt kihúzogatják a sejtekből és kihordják a kaptárból. Ennek a bajnak a kikerülése céljából ajánlatos a méheknek ilyen időben is vizet adni

A félreértések kikerülése végett szükségesnek tartom megemlíteni, hogy méheink vizet raktáron nem tartanak; ami vizet behordanak, azt legott el is használják.

Itatókészülékben is adhatunk méheinknek vizet. Ilyen készülék többféle van. Legpraktikusabb szerintem még mindig a Ziebolz-féle, kerek, laposalakú itatóüveg, melynek kissé fölfelé görbülő nyakába, vagy nyílásába — miután a készüléket vízzel megtöltöttük — hosszúkas szivacsdarabot dugunk, mely egészen az üveg fenekéig ér. A méhek a szivacs kiálló végére telepednek, s mohón szürcsölik a vizet. Hogy a költőtérben léghuzam ne támadjon, s a méhek a mézürbe ne juthassanak, az üveg nyakát borítsuk le a hozzátartozó, fából készült kamrácskával. Ha tehát valamely családnál vízhiányt észlelnénk, ne tétovázzunk, hanem tüstént helyezzük rá a fődőszka nyílására az itatóüveget, mert a szomjúságtól gyötört nép nagyon sokat szenved.

Az itatott családoznál tanácsos mindjárt az első napokban megtekinteni a behelyezett üvegeket, mert a méhek — mivel vízhiányban szenvedtek — nagyon rövid idő alatt kiürítik azokat.

Ahol már üres az üveg, töltsük meg azonnal újra. Az itatást mindaddig folytatjuk, míg az idő jobbra fordul, s kis kedvenczeink a méhestől távolabbra is bátran elkalandozhatnak a vízért.

De hogy mégse kényszerüljenek a vízért nagyobb utat tenni, ami — kivált mézgyűjtés idején nagy idővesztéssel jár — állítsunk a méhes elé itatóvályút, mely szélől védett napos helyen álljon, mert a naptól kissé fölmelegített vizet inkább kedvelik, mint az egészen hideget. Arról is gondoskodjunk, hogy a víz naponta friss legyen, mert a szennyes víz sok veszedelmes, méhpusztító anyagot fejleszt.

A legegyszerűbb és legczélszerűbb itató $2\frac{1}{2}$ cm. vastagságú deszkából készíthető oly módon, hogy abba egymás mellé 3 cm. távolságban $\frac{1}{2}$ cm. mélységű és ugyanilyen szélességű csatornácskákat vájunk. A deszkalap aljára — hogy meg ne vetemedjék, keresztben néhány hevedert szögezünk. A vízzel megtöltött üveget a deszkalap közepére borítjuk. Az ilyen itatóba a méh bele nem fulladhat, s méheink mindig friss vizet kapnak. Legkönnyebben úgy csalogatjuk oda a méheket, ha a vályúra kevés mézet csöpögtetünk.

Itassuk méheinket!!

Pilisborosjenő.

Hartviger Ágoston,
a pilisvidéki méh. egyes. titkára.

Az én méhészetem.

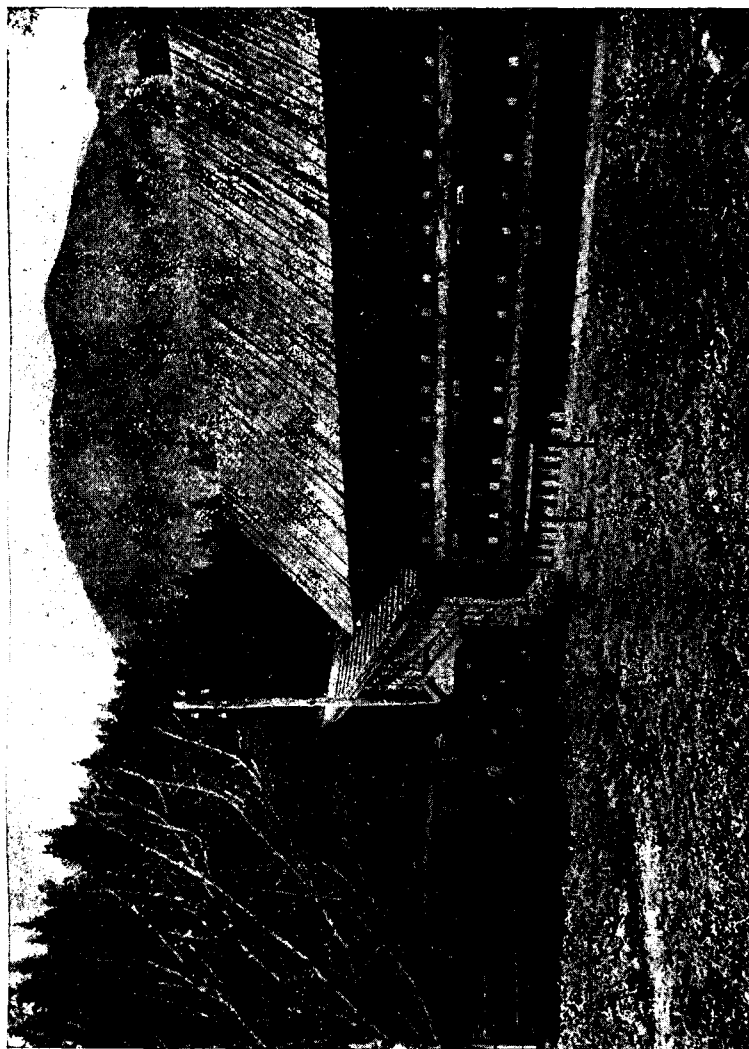
Méhesemet a tömösi szorosban, a brassó-predeáli vasútvonal felsőtömösi állomásán, 806 méter magasban a tenger sízine fölött' fenyveserdők közepén állítottam föl.

A 72 méhcsaládra berendezhető méhest az 1897. évben építettem, mint kezdő méhész és 60 kaptárral be is rendeztem, még pedig 30 darab két keretsoros és 30 darab három keretsoros, országos méretű kaptárral. A kaptárok saját méhész-műhelyemben készültek; szalmával bélelt kettős falazatúak, kiállításuk csinos, méreteik és beosztásuk szigorúan pontos, ami a kezelést nagyon megkönnyíti.

Jelenleg 34 méhcsaládom van, melyeket két és három keretsoros kaptárban gondosan teletem be az ősszel. A mézhozamot illetőleg a kétféle rendszerű kaptárok között eddig semmiféle különbséget nem tapasztaltam. A kezelés a kétsoros kaptár nagy és nehéz kereteivel kissé fárasztóbb. Méheim mind a kétféle rendszerű kaptárban egyformán jól telelnek, mert kaptárain melegek, s méheimet a beteleléshez bőven ellátom eleséggel.

Elvem: föltétlenül csak erős családok tartása, minék elérésére minden tőlem telhetőt megteszek.

A főhordás itt június végétől augusztus elejéig tart; ekkor nyílik a legtöbb havasi virág és a málna. Ezek a mi főmézelő növényeink, ha a főhordás ideje alatt sok eső nincs. A málna-

mézre minden évben lehet számítani. Esős nyáron, mint az 1901.-i is volt, a szokottnál csak felényi a méztermés.

A múlt — 1902.-i — nyár méhészkedésem ideje alatt a legkedvezőbb, legszebb eredményű volt. 1901. év őszén 29 kaptárt és 1 szalmakast teleltem be. 1902 tavaszának mostoháskodása miatt elhatároztam, hogy rajzást nem engedek, sőt műrajt sem készítek. Junius közepén azonban kedvező időjárás következett, s kasom jul. 9 én kibocsátotta az első rajt, mit a második is követett. Az idő reményem fölött kiválóan kedvezett. Millió, meg millió havasi virág pompázott. A munka nagy szorgalommal folyt, kaptárain gyorsan teltek mézzel, sőt 4 kaptárom nagy figyelmem daczára is megrajzott. Rajaim nagyon későiek voltak, de látva a kitűnő hordást, kaptárokba telepítettem őket, s amire gondolni sem mertem volna: még júliusban a mézürbe kellett eresztenem a rajokat. Nyolcz évi méhészkedésem alatt több jó és egy-egy gyöngé évét is értem; olvastam kitűnő méztermésről; de azt, hogy én itt, 806 méter magasban 1902 nyarán annyi mézet pörgessek, nem álmodtam. 34 családtól ugyanis 1100 (egyezeregyszáz) kiló mézet kaptam. A rajok átlag 20, az öreg családok átlag 38 kiló mézet adtak.

Olvastam, hogy a hegyi mézek sötét színűek és csemegegének nem valók. Az én mézem fehér, sűrű, kitűnő zamatú. Küldöttem belőle mutatoul a Méhészeti Közlöny szerkesztőségének, az Erdélyrészi Méhészegyesület t. választmányának, s a többek közt Franzen Mihály úrnak Zombolyára, ki a magyar méz külföldre szállításával foglalkozik. Mindenünnen elragadtatással dicsérik havasi vidékünkön termelt mézemet.

Tavalyi méztermésem felét két brassói kereskedő, állandó vevőim vették meg 100 koronáért métermázsáját. A többi készletet a predeáli (romániai) nyaralók vették meg egy kilós üvegekben 1 kor. 60 fillérért, nagyobb mennyiségben pedig 1 kor 20 fillérért. Vevőim nagyobb részét bukaresti intelligencia, kik nyáron állandó látogatói méhészetemnek, s többen földbirtokosok lévén, tanulmányozás és gyakorlati elsajátítás végett járogattak hozzám. Dicsérettel halmozták el a magyar méhészet haladottságát és többen fölkértek, hogy számukra magyar méhészt szerezsek.

Megjegyzem még, hogy méheimnek mindig egész műlép-lapokkal ellátott kereteket adok be. Ez is nagyban sikerítette azt, hogy 1897-ben átlag 20, 1898-ban 17, 1899-ben 21, 1900-ban 16, 1901 ben 9, 1902-ben 38, a 6 év alatt tehát egyremásra átlag 20 kiló mézet kaptam egy-egy méhtörzstől.

Felöltömös.

Szabó Sándor.

Biró Gyula, de Kőkös.

(1848. okt. 30 — 1903. márc. 14.)

Iskoláit N.-Enyeden s később a kolozsvári egyetemen végezte, s tanítóképző intézeti tanárrá lett 1875. szept. 5.-én, 17 évig Zilahon, s 1890. aug. 6.-a óta Kolozsvárrt. Tisztét, bármily nehéz megpróbáltatások közt is, utolsó leheletéig, lelkiismeretes pontossággal töltötte be. Tanítványainak a szó szoros értelmében igazságos barátja, sőt jóságos atyja volt, akinek elhunytát mély kesergéssel gyászolják. Számítani, s ezzel kapcsolatos szaktárgyain kívül, különös gonddal művelte a természettani és természetrajziakat, s nagy örömét találta a természet művelésében, s amíg ép, egészséges volt, a társadalmi körök mozgalmában.

Szívesen vett részt az egyesületi mozgalmakban is, s úgy szólva egész készséggel vállalta el ezekben a legnehezebb *posztokat*.

Mi azonban, minden más kiváló érdemeitől eltekintve, mint egyesületünk kebelbarátját, érdemdús pénztárosát siratjuk igaz, őszinte részvéttel, mert valóban nehéz sorsa van még mindig hazánkban szerényebb természetű közigazgatási intézményeinknek. S ha aztán kidől egy-egy igazi Biró Gyulánk, nincs szó, nincs balzsam, amely beheggeszthesse sajtó sebeinket.

Ismerte ő már névszerint az egyesület tagjait, s képes volt rábírni édes szavaival bármelyikét, hogy kötelezettségének eleget tegyen. Úgy tudott ő szólni mindanyiunkhoz, amint megtanulta vala, mint pap fiu »*égi mesterétől*.* És mégis-mégis meg kelle neki is hálnia élete tetőpontján, 55 éves korában, mint menkő által szétzilált tölgy.

Fájdalom, hogy szeplőtlen és áldott jó természetű tiszta nevét nem örökölték méltó utódok, édes jó gyermekek, de jó testvérei és áldott jó neje, s ennek nagyműveltségű leánya és fia, hozzátartozóikkal, s mi, szerető tisztársai, tanítói s tanítványai és barátai megőrizzük emlékét, s példát veszünk tőle, még a legsanyarubb helyzetben is Krisztusi erővel tartani ki a legvégső leheletig.

Nyugodj csendesesen szegény jó Biró Gyulánk, s tiszta lelked örvendezzen ott fenn az égiekkel, fényben és dicsőségben.

Isten veled! Isten veled!!

Szentgyörgyi

A mi dolgaink.

Mindenek előtt kérjük igazgató-választmányunk m. t. tagjait, hogy 4.-én (szombaton) estéli 6 órakor, szokott helyiségünkben (kereskedelmi és iparkamara) tartandó ülésre minél számosabban eljőni sziveskedjenek. Mert hát bizony van mi fölött gondolkozzunk, mik fölött tépelődjünk! Meg-meglátogat a Gondviselés, s hordja soraink áldozatait. S most éppen még csak az kellett, hogy különben is elég lapos »*tárczánk*« béníttassék meg.

Szegény Biró Gyulánk, mily lelki töprengéssel élt ez ügyünknek is! s ime megszűnt dobogó szivverése, lelkesítő biztatgatása, árván hagyott minket meglehetősen nehéz bajainkban. Isten még poraiban is áldja meg ezt a jó embert, ezt az igaz barátot, ezt a kipótolhatatlan tisztársunkat. Legyen emléke örökre áldott, a mi egyesületi életünkben is!

További intézkedéseinkig pedig arra kérjük egyesületünk mt tagjait, hogy pénzküldeményeik, s egyéb pénztárt illető dolgokban Szentgyörgyi Lajos egyes. fő titkárunkkal sziveskedjenek érintkezésbe lépni. S teljességgel ne szakítsák meg a folytonosságot, mert igyekszik vezetőségünk minden lehetőt megtenni, hogy fönnakadás még se történhessen.

Az elmúlt hetekben, egyéb csendesebb természetű dolgaink mellett, egy pár igen érdekes *méh. estélyt* tartottunk Nagy János szaktanárunk vezetésével. S az érdeklődés annyira fokozott mértékben nyilvánult, hogy az Erd. Gazdasági Egylet diszes és tág gyűléstermét kellett e célra kikérnünk, amely kérésünket annak nagyérdemű főtitkára, Tokaji úr, készségesen szives is volt rendelkezésünkre bocsátani.

E helyiségben hallgattuk impozáns seregben — márczius 7.-én este Nagy János tanárunknak kiváló lelkes előadását a Bononádi-féle kaptárrendszeréről. Lelkes diákságunk (a monostori gazd. tanintézet, a két theologiai, s a tanítóképzőintézet növendékei) társaságába bőven vegyültek újabbnál újabb veterán és friss társak, s ez oly szép és lelkesítő látványt nyujtott, hogy sokáig, s talán örökre emlékébe fog vésődni mindannyiunknak. De hogyan is ne vésődnék mikor itt is egy kiváló méhésznő (Kremnitzkiné őnagysága) volt központja sergünk lelkesültségének, aki igen kellemesen vezette mai értekezletünket. Véghetetlenül érdekes lévén

a tárgy, — ez estélyunket »*Boconádi estély*« czimen örökítjük meg. Legközelebből magát a kaptárt is közszemlére állítjuk, — sőt azonnal benépesítjük, — mert a mi hitünk szerint a végzetlennek látszó *kaptárháboru* bizonynyal e *darabnál* fog a maga óhajtott céljához jutni. Csakhogy aztán jobb idők is járnának hozzá, mint a milyenek sanyargatták az eddigiekben, szegény drága bogarainkat.

Az erdélyi részekben elég szépen derül, s habár végzetlenül megdézsmálta mostosa telünk méhcsaládainkat, szép reménységgel nézünk a közeledő idénnyel szembe. Ránk férne egy kis áldás. Van is ebből a jó Égnek bőven. Kérjünk mennyei Atyánktól. De jó lenne valahogyan Bécsbe is föltekinteni néhányunknak arra a szépnek ígérkező kiállításra, hogy Erdély is méltóképpen képviseltetnék. Ott is ott lesz különben, a mi mindenütt szívesen megjelenő Nagy Jánosunk, miniszteri megbízásból, — akiben mi is teljesen megbizunk.

gy. gy.

Egyesületi élet.

A Pozsonymegyei Méhészkör választmánya márcz. 15-én Pozsonyban, a vármegyházán tartott ülésén a *tavaszi közgyűlést április 14-ére tűzte ki*, melynek tárgysorozatát a következőleg állapította meg: Elnöki megnyitó. A bécsi kiállítás csoportos megtekintését illető határozathozatal. Méhes Balázs, ny. szolgabíró beküldi a volt galántai méhészkör vagyonát és fölmentvényt kér. A pénztáros jelentése. Zelliger Arnold, titkár előadása szabadon választott tételről. A *Phacelia* ismertetése és ajánlása. A méhtermékek értékesítése. Indítványok tárgyalása. A kezdők részéről fölített kérdések fölött való eszmecsere.

Tisztelt Méhésztársak!

(Kaptárkérdés.)

Haszonnal méhészkedni csakis száraz anyagból pontosan készült, meleg-tartó kaptárokból lehet. De mivel az ilyen kaptárok túlmagas áraik miatt nem igen kelendők, elhatároztam, hogy a kedvező körülménynél fogva, mely nekem az anyag beszerzését könnyűvé teszi, továbbá, hogy itt vizen úsztatott fának híre sincs, mert közelünkben egyáltalán folyóvíz nincs: asakis vasúton szállított elsőrendű száraz anyagból készült kaptárokat állítok elő. Mivel pedig körfűrészem a helybeli nagy gőzmalomban gőzerőre van berendezve, a kaptár minden alkotórészét, úgy a keretléczeket is szigorúan pontos mértékekre szabdalom.

A kaptárkészítést a Méh. Közl. 1901. évi 10., 11. és 12. számaiban közölt részletes leírás szerint pontosan, a méretek szigorú betartásával magam

végzem, miértis a saját készítményeimért készséggel jótállok. Csakis kettős falazatú kaptárokra készítek. Az egyes kaptárokat simán, deszkával burkolom, a falközöket polyvával tömöm ki, míg a többes kaptárok a kettőstől a hatosig, valamint a dúczfélék eleje zsaluzva, két oldalon pedig szintén simán deszkával vannak burkolva.

Kaptáraim tehát csakis országos méretű, pontos készítmények, melyeket az év bármely szakán szállítom. Fölkérem tisztelt méhésztársaimat, sziveskedjenek becses megrendeléseiket minél előbb megtenni, nehogy később, a tömeges megrendelés miatt késedelmet szenvedjenek. Végül fölhívom b. figyelmüket hirdetésemre.

Karczag.

Vida László,
méhész.

Irodalom.

Közlönyünk jelen számának a készülése közben jelent meg az alább felsorolt két méhészeti szakirodalmi termék, melyeknek bővebb ismertetésére — sajnos! — e nagyon is lefoglalt számunkban már nem szoríthatunk helyet; ismert nevű író méhésztársaink nagyon becses és tanulságos közleményeit is kénytelenek voltunk a jövő számra eltenni. Az új szakmunkákról ezúttal csak annyit említünk meg, hogy átlapozgatva azokat, oly hasznos, sőt annyira szükséges könyveknek kell azokat elismernünk, melyeknek egyetlen méhésztársaraból sem volna szabad hiányozniuk; s ezért addig is, míg a májusi számban bővebben ismertetjük, beszerzésüket mindenkinek melegen ajánljuk. E szakmunkák:

1. „**A méz a háztartásban.** Útmutató a méznek fölhasználásához.“ *Függelék:* „A méhésznél hogyan lehet a legnagyobb méshozamot elérni?“ *Írta:* Némesszeghy Kálmán. Ára 2 kor.; kapható a szerzőnél Komáromban.

2. „**Méhészeti Zsebkönyv 1903. évre.**“ *Szerkesztette:* Pataki (Paczek) Bela. Bolti ára kötve 2 kor. Kiadta: Harácsék Vilmos Nagybányán.

Szintén most kaptuk *Loveczky Ernő*, vágszeredi (Pozsonyvármegye) lelkes méhésztársunk és jó hírű méhészeti író „**Méhészgazda-írka**“-jának egy példányát, melyet a borítékán levő tanulságos, kedves kis méhészeti közleményeknél fogva ajánljuk nagyon melegen minden néptáitató méhésztársunknak. Ennek az ismertetésére is — ez alkalommal kifogyván a helyből — viszatérünk.

Teleti.

Tartalom: Pályázati hirdetés. — Áprilisi emlékeztető. *Fősa Sándor* — A méhfészék. *Bocconádi Szabó Imre*. — Az itatásról általában. *Hartwiger Agoston*. — Az én méhészetem. *Szabó Sándor*. — *Bíró Gyula de Kőkös*. † *Szentgyörgyi*. — A mi dolgaink. *gy. gy.* — Egyesületi élet. — Tisztelt Méhésztársak! *Vida László* — Irodalom, Teleti.

Apró hirdetések.

Mézpörgető, méztartó bádog-edény

jutányos áron kapható Zeiler Géza bádogosnál Kolozsvár (Mátyás-király-útca 4.) Ugyanő elvállal **mindenmű bádogos munkát. Javitásokat** jutányos áron, pontosan teljesít. Árjegyzéket kívánatra hérmenten küld.

(4—12.)

Lépesméz etetésre különként 1 kor. 60 filléért kapható (keretekben) **Horváthy Gynlánál Zemplén-Szinna.**

1—1

Eladó 8000 db. komlókaró 7 és 8 méteres **Albert Ödönnél Csikszeredán.**

1—2

LUCIO PAGLIA nagy kereskedelmi méntélepe **CASTEL SAN-PIETRO** (Emilia, Italia.)

Minden külföldi és nemzetközi kiállításon kitüntetést, az olasz király ő felsége részéről a legmagasabb dícsérő elismerést nyert. — 33 évi gyakorlat. — Megrendelőinek száma évről-évre növekedik.

Legtisztább olasz fajú anyák, továbbá $1\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ kgr. súlyú rajok szétküldése üres lépekkel, mézzel, viasszal. A megrendelések leggyorsabb és legpontosabb eszközzése. Az anyák **tiszta fajnevelésére** különös gonddal **csakis erős törzseket** használnak, s **állandó felügyeletem és vezetésem a faj kiválóságára és szépségére** nézve, sat. a legjobb **biztosíték.**

Egy postacsomag műlépet (a viasz tisztaságáért szavatolok) 5 kgr. súlyban (a csomagoló ládika is beleértve), Rietsche-féle présen készítve és a német általános méret szerint való nagyságban portamentesen csak 19 frankért küldök.

1—4.

LEBOVITS és JANOVITZ cég

legolcsóbb forrás divatos kivitelű **kész férfi- és gyermekruha** vásárlásra, valamint saját szabászati termékekben eszkozölandó **mértékutáni megrendelésekre.** (2—6.)

Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-útca 26. sz.

CSINTALAN GYULA orgona-, zongora- és harmonium-készítő

KOLOZSVÁRT. Lakása : Egyetem-ú. 6. sz. Üzlethelyiség : Deák-Ferenc-ú. 2. sz., hátul az udvaron.

Elvállalok orgona készitést, minden nagyságban, minden kivitelben és stylben, továbbá javítását, átalakitását, kibövítését és hangolását jótállás mellett.

Elvállalok bármilyen nagy zongora-javitást, hosszú zongorák rövidde átalakitását, bőrvésését és hangolását.

Készíték olárokat, szöszéket és szöszék fölébe való koronát, nemkülönbén egész templomi berendezéseket is.

Elvállalok iskolai és szobai harmoniumok javítását és hangolását, úgy helyben, mint vidéken. Vidéki meghívásra pontosan megjelenek. Kérdezősködésekre azonnal válaszolok.

Miért továbbra is hecses figyelmébe ajánlom magamat. A t. közönség és egyházak pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

4—12.

CSINTALAN GYULA.

■ 1903. évi árjegyzéket kívánatra ingyen küld ■

3—6

BÁRÓ ROTH SCHÜTZ

az osztr.-magy. birodalomban legrégibb

kereskedelmi méhtelege

WEIXELBURGBAN (Krajna).

Szállít keretes kaptárokat és parasztkasokat, valamint méhcsaládokat, továbbá zománczozott mézporgető gépeket és mindenféle eszközt a legolcsóbb áron.

Kaptárok. Orsz. Méretű egyes 6 kor., kettős 11 kor., hármás 16 kor., négyes 21 kor., ötös 25 kor., hatos 30 kor. Mayer-dűcz állvánnyal. tetővel 6 családra 48 kor. 8 családra való dűcz orsz. méret szerint, állvánnyal, tetővel 54 kor. Liebner-méret szerint ugyanezen az áron.

100 drb keretnek való lécz 90 cm hosszú, 5 mm. vastag 2 kor. — 100 drb 110 cm hosszú 2 kor. 40 fill. — 100 drb 130 cm. hosszú 2 k. 60 fill.

A fönt elősorolt kaptárok mind kettős falúak, elől zsaluzva, a két oldalon simán deszkával burkolva, az oldalközök polyvával kitömve, 30 félkerettel, ablakokkal (üveg nélkül), röpdülődeszkával, tolókéval, s 10 cm. széles és 25 cm. hosszú anyarácscsal felszerelve. Az ablakot kívánatra beüvegezem, vagy rostaszövevel bevonom, melyért külön 40 fillér fizetendő. A szállítás költségét a megrendelő fizeti. **Meg nem felelőért a pénzt visszaadom** A szállítás a pénz előleges beküldésére, vagy utánvétellel történik Előre beküldésnél fuvarlevéire 22 fillér csatolandó az összeghez. **VIDA LÁSZLÓ**, méhész **KARCZAGON** (Jász-Nagykun-Szolnokvármegye) 1.—6.

HOL kaphatók a legolcsóbb **keretléczek** és négyes **Mayer-kaptárok?**

PICZEK ALAJOS méhésznél, **Farkashidán**, u. p. **Keresztúr** (Pozsonyvármegye). 100 drb 1 méter hosszú **keretléc**, 25 mm. széles, 5—6 mm. vastag, 3 oldalon gyalúlvá 1 k. 60 fill. 100 keret földarabolva szintén 1 k. 60 fill.

Kész keretek (orsz. mér.) távolsági kapcsokkal darabonként 4 fillér.

Orsz. mér. egyesületi kaptár (30 keret) teljesen felszerelve, befestve, kákával bélelve 5 K.

Négyes Mayer-kaptár (dűcz) pontosan készítve, teljesen felszerelve, befestve és kivről kákával csinosan burkolva 20 K.

Rakkaptár (Christ-féle) 3 ládikával 30 keretre, tetővel, fenékkal, 1½ hüvelyk vastag deszkából készítve, teljesen felszerelve 5 K. — Az árak farkashidán értendőek. Elvállalok e szakba végo más asztalosmunkákat is a legolcsóbb áron. 1.—12.